
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГУ

УДК 338.621:312.017

ПЕРЕРВА П.Г., докт.екон.наук, професор, декан економічного факультету, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Харків, Україна

МАРКЕТИНГОВІ ПЕРЕДУМОВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Більшість наукових праць присвячено аналізу стану машинобудівної галузі України в цілому. Наукові публікації по розвитку електротехнічної промисловості нашої країни є поодинокими та не в достатній мірі висвітлюють її стан. Потрібно постійно проводити моніторинг та порівняльний аналіз діяльності електротехнічної промисловості світу. Це дасть можливість визначити існуючі проблеми та методи їх вирішення.

Оскільки розвиток електротехнічної промисловості у машинобудівній галузі забезпечить значно більший рівень економічного розвитку держави, та конкурентоздатність її на світовому ринку. Спектр продукції електротехнічної галузі промисловості Україні, що випускає електричні машини й апаратуру, надзвичайно широкий. Сюди відносяться як електропобутові прилади (пральні та швейні машини, кухонні комбайни, пилососи), так і промислове обладнання-технологічні лінії, прилади, верстати, холодильні установки.

Важливим фактором економічного аналізу роботи електротехнічної промисловості є дослідження змін виробництва окремих видів продукції порокам за певний період часу. Динаміка виробництва основних видів електротехнічної продукції за період з 2005 року по 2015 рік наведена нами в табл.1.

Таблиця 1

Виробництво окремих видів електротехнічної продукції, млн. грн.

Рік	Машинобудування в цілому	По базовим галузям машинобудування (електротехнічна підгалузь)		
		Виробництво електронних устаткувань	Виробництво машин та устаткувань	Виробництво автотранспортних засобів
2010	99270,5	16193,4	31222,4	44846,3
2011	133469,0	17332,3	38474,2	65915,2
2012	143533,1	22800,3	38682,7	74035,8
2015	117301,9	22353,9	36130,3	51180,4

З даних табл.1 слідує висновок про те, що розвиток виробництва окремих видів електротехнічної продукції є в певній мірі нерівномірний. Разом з тим, аналіз даних табл.1 показує, що в основному розвиток виробництва більшості видів продукції електротехнічної промисловості на сучасному етапі проходить випереджаючими темпами. Це пояснюється тим, що електротехнічна промисловість є носієм науково-технічного прогресу в країні, забезпечує інноваційний розвиток не тільки своєї продукції, а і всієї промисловості нашої країни в цілому.

На наш погляд, головним об'єднуючим фактором великого різноманіття електротехнічних виробів є їх тісний взаємозв'язок з процесами електрифікації країни. Парк електротехнічного обладнання більшості підприємств України вважається застарілим і таким що відпрацював свій ресурс. Є нагальна потреба замінити основне електротехнічне обладнання у багатьох машинобудівних, транспортних, металургійних підприємств, міського комунального господарства, а також у побутовій сфері. На багатьох підприємствах слід підвищити ступінь автоматизації виробництва і впровадити прогресивні технології керування та контролю. Крім того, у сучасних жорстких умовах підвищення цін на енергоносії особливо важливим є впровадження на підприємствах енергозберігаючого електротехнічного обладнання і комплексних заходів з управління їх енергоефективністю.

Причин скорочення обсягів виробництва дещо. По-перше, зменшення державних замовлень, значною мірою орієнтованих на оборонну тематику. По-друге, невисока конкурентоспроможність вітчизняного електротехнічного устаткування в порівнянні з імпортними аналогами. По-третє, відсутність на більшості підприємств повноцінної маркетингової стратегії, припинення державного фінансування галузі, низька технологічна і технічна оснащеність підприємств. Сьогодні рівень рентабельності виробництва в електротехнічній промисловості країн Західної Європи перевищує український показник в

чотири і більше разів. Причина в тому, що інвестиції в галузь не надходять, і вітчизняним підприємствам-виробникам доводиться розраховувати в основному на власні сили.

Гальмує розвиток електротехнічної промисловості і відсутність бюджетних коштів на розвиток науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт і на виготовлення нової техніки. Не сприяє розвитку галузі відсутність привабливих умов для залучення інвестицій, адже знос основних фондів електротехнічних підприємств складає понад 70%. А сума інвестицій в галузь в порівнянні з обсягами інвестицій в економіку держави - лише 0,8%. Тому електротехнічна промисловість залишається малопривабливою галуззю.

Проведені дослідження показують, що розвиток конкуренції на вітчизняному ринку електротехнічної продукції стримується вузькою спеціалізацією підприємств. Кожне електротехнічне підприємство орієнтоване на випуск певного виду виробів (наприклад, електродвигунів, низьковольтної апаратури, трансформаторів, кабельної продукції, високовольтної апаратури і т.п.), оскільки одночасне виробництво різної продукції на одному підприємстві вимагає значних засобів, яких у вітчизняного виробника доки немає. Багато підприємств сьогодні працюють безпосередньо по конкретному замовленню (одиничне або малосерійне виробництво), відмовившись від серійного або масового виробництва.

Немає сенсу нарощувати обсяги випуску продукції, яка не знаходить відповідного попиту на вітчизняному ринку у українського споживача. В той же час, пробитися на зовнішні ринки збуту вітчизняним виробникам складно, зважаючи на жорстку конкуренцію на них. Для реалізації своєї продукції на зовнішньому ринку ряд українських підприємств прагнуть придбати сертифікат міжнародного стандарту якості ISO 9001 (його вартість складає 50-70 тис. USD), при цьому заздалегідь забезпечивши собі довгострокові канали збуту.

Таким чином, можна зробити висновок, що на сьогоднішній день електротехнічна промисловість України перебуває в дуже складному становищі, тому необхідно вживати екстрених заходів щодо її відновлення. У кожному регіоні України достатньо висококваліфікованих кадрів, які можуть забезпечити конкурентоспроможність вітчизняної продукції (двигунів, трансформаторів, кабельної продукції та ін.). Слід модернізувати електротехнічну промисловість, зменшити податкове навантаження, спростити митні процедури для підприємств, що використовують у виробництві давальницьку сировину високої якості.

Не дивлячись на складне положення, в якому продовжує перебувати електротехнічна галузь України, в останні роки в ній намітилася перспектива поживлення виробництва і підйому зовнішньої торгівлі, яка певним чином

посилюється в останні два роки. Підприємства прагнуть зайняти додаткові ринки збуту, за рахунок власних засобів освоюють нові види продукції, здійснюють реструктуризацію виробництва і модернізацію устаткування. Ці тенденції вселяють оптимізм.

Список літератури: 1. Меленчук Ю.Т. Сучасний стан та проблеми розвитку електротехнічної промисловості / Ю. Т. Меленчук // *Молодий вчений*. - 2015. - № 2(2). - С. 184-187. 2. Погорелов И.Н. Экономика и организация труда / И.Н.Погорелов, Н.И.Погорелов, П.Г.Перерва, А.М.Колот, С.А.Мехович [Монографія].- Харьков : Фактор, 2007.- 640с. 3. Перерва, П.Г. Моніторинг інноваційної діяльності: інтерпретація результатів / П.Г. Перерва, І.В. Гладенко // *Маркетинг і менеджмент інновацій*. — 2010. — №2. — С.108-116. 4. Коциски Д. Стратегічне управління виробничим потенціалом і підвищення конкурентоспроможності підприємства / Д. Коциски, П. Г. Перерва, А. П. Косенко // *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. – Х. : НТУ «ХПІ». – 2010. – Випуск 62. – С. 137-142. 5. Перерва П.Г. Анализ финансового состояния предприятия / П.Г. Перерва, О.Н. Савенкова // *Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ"* : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ", 2002. – № 11-2. – С. 118-121. 6. Экономика и управление инновационной деятельностью: учебник / Под ред. проф. Перервы П.Г., проф. Вороновского Г.К., проф. Меховича С.А., проф. Погорелова Н.И. – Харьков: НТУ «ХПИ», 2009. – 1203 с. 7. Перерва П.Г. Исследование рынка промышленной продукции / П.Г.Перерва.- М.: НПО «Реклама, информация, маркетинг», 1991.- 96 с. 8. Перерва П.Г. Практический маркетинг / П.Г.Перерва.- Випуск 1. Термины и определения / *Справочник менеджера промышленного предприятия*.- М.: НПО «Реклама, информация, маркетинг», 1991.- 96 с. 9. Перерва П.Г. Маркетинг на промышленном предприятии.- М.: НПО «Реклама, информация, маркетинг», 1991.- 80 с. 10. Перерва П.Г. Управление ассортиментом продукции / П.Г.Перерва.- М.: НПО «Реклама, информация, маркетинг», 1991.- 80 с. 11. Перерва П.Г. Управление сбытом промышленной продукции в системе маркетинга.- М.: НПО «Реклама, информация, маркетинг», 1991.- 93 с. 12. Перерва П. Г. Трудоустройство без проблем (искусство самомаркетинга) / П. Г. Перерва.- Х.: Фактор, 2009.- 480 с.